

Katedra ruského a francouzského jazyka
Pedagogická fakulta
Západočeské univerzity v Plzni
Jungmannova 1
306 19 Plzeň
tel. 377 63 6171

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce : diplomová
Posudek : vedoucího
Práci hodnotil(a): Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.
Práci předložil(a): **Pavla T a l ů ž k o v á**
Učitelství pro 2. st. ZŠ, německý jazyk - ruský jazyk
Název práce: **Němci v Povolží (historie a ovlivňování kultur)**

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce vyplývá z jejího úvodu. Autorka považuje za stěžejní věnovat pozornost historii Němců v Povolží a podrobněji charakterizovat historii a činnost Němců v kolonii Stará Sarepta, jež je jedním z obvodů města Volgogradu. Zpracování daného méně známého tématu rusko-německých vztahů v historii obou národů se jeví jako velice zajímavé a méně zpracovávané. Autorka si téma zvolila autorka vzhledem k tomu, že studuje kromě ruštiny také němčinu a měla možnost pobývat na místech, které jsou přednětlem diplomové práce během studijní stáže ve Volgogradě.

Lze konstatovat, že cíl diplomové práce byl v podstatě splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Posuzovaná práce je rozdělena do tří stěžejních kapitol. První část je teoretická a je věnována popsání jednotlivých etap v historii Němců v Povolží, počínaje zmínkami o 15. a 16. století, kdy se datují především obchodní kontakty mezi Německem a Ruskem. V tuto dobu byli cíleně zváni němečtí odborníci, představitelé různých profesí, lékaři, obchodníci aj. do Ruska na základě Manifestu Petra I. z r.1702. Díky reformám Petra I. a intenzivní činnosti Němců na území Ruska dochází ke stěžejním změnám i ve státní správě Ruska. Rozhodující pro šíření osvícenství a kultury v Rusku mělo vydání dekretů za vlády carevny Kateřiny II., na základě kterých ve 2. polovině 18. století přijíždějí Němci na území Ruska a vznikají zde první německé kolonie. Německé kolonie byly budovány na základě určitých pravidel a již v prvním období žilo na rozlehlém území Povolží kolem 30 tisíc přesídlenců. Autorka věnuje pozornost stěžejním historickým událostem, uvádí konkrétní příkazy a ustanovení, na základě kterých byly kolonie budovány, spravovány a zároveň byl jimi ovlivňován život přesídlenců. Je zmiňováno profesní i náboženské složení přesídlenceho obyvatelstva, finanční a jiná podpora. Nastíněny jsou stručně problémy, provázející osidlování povolžských stepí (přesídlenci pocházeli z různých částí Německa, mezi nimi bylo poměrně malé procento rolníků, přizpůsobovali se nezvyklému klimatu, byli nuceni se podřizovat cizí moci, značně byli ovlivňováni měnící se finanční podporou ze strany státu apod). V této kapitole je popisováno obtížné a složité období během rolnických povstání pod vedením J. Pugačova, kdy byly německé kolonie často drancovány.

Pasáže 4. podkapitoly jsou věnovány charakteristice ekonomické situace, rozvíjení řemesel, růstu textilní výroby aj. Duchovní život převážně luteránů a katolíků, stejně tak výchova a vzdělání ve školách byly rovněž podřízeny vládnoucí moci státních orgánů. Poslední část 1. kapitoly stručně vysvětluje nejsložitější období v životě přesídlenců, které prožívali již od počátku XX. století. Pro období posledního století jsou typické pogromy, vysídlování počínaje 20. léty, později od r.1941 opět násilné vysídlování, deportace německých obyvatel na Sibiř, zánik Autonomní republiky Němců., stejně tak politické změny v 90. letech těžce poznamenaly život Němců na území Ruska a vyvolaly poslední etapu emigrace zpět do Německa i do jiných států v 90. letech XX. století.

Druhou kapitolu autorka zcela věnovala známé německé kolonii Stará Sarepta, která je součástí více než milionového města Volgogradu. Charakterizuje stručně vývoj této německé kolonie, zmiňuje úspěchy místní výroby hořčice, látek, tabáku i vína. V centru osady se dochovaly a byly obnoveny některé z budov, v činnosti je německý kostel, tzv. kírcha a návštěvníci se mohou s historií a kulturou německých obyvatel seznámit v muzeu, jež je součástí kulturní památky.

Třetí kapitola je stručným průřezem jednotlivých historických etap, kdy se do ruštiny dostávají přejatá slova z němčiny. Autorka uvádí příklady německé administrativní lexiky, dále výrazy, jež přišly do ruštiny během 2. světové války. Několik konkrétních příkladů čerpá z oblasti povolžských Němců. Součástí poslední kapitoly je slovníček v podobě tabulky. Nejedná se však výlučně o germanizmy, ale o výrazy, které lze považovat do určité míry za klíčová slova diplomové práce. Autorka se snaží výrazy přeložit a dává k nim rovněž stručný výklad. Uváděné lexémy však postrádají základní gramatický aparát, tabulka podle našeho názoru mohla zahrnovat mnohem více aktuálních a autentických příkladů. V porovnání s ostatními kapitolami je poslední kapitola nejstručnější.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Posuzovaná práce je psána v ruštině, jazykový projev je na dobré úrovni, z hlediska grafického se práce vyznačuje logickým členěním a pečlivým zpracováním. Odkazy autorka uvádí, místy jsou však pasáže nebo příklady, kdy není zcela jasné, odkud jsou čerpány. Přílohy, zahrnující tři tabulky historiografického charakteru a 24 ilustračních obrázků (mapky a vlastní autentický materiál o Sareptě), vhodně doplňují diplomovou práci.

Ojedinele se vyskytují prohřešky gramatického či pravopisného charakteru např. koncovky v adjektivech - přílohy 6.6 - коренных жителей, 6.16 - дом незамужных женщин apod., překlepy: str.24: „ждруних“, místo других (2.odst., 5. řádek), человек другой: веры (s.59) aj.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Posuzovaná diplomová práce předkládá určitý přehled základních událostí, které ovlivnily migraci Němců, nastiňuje složitý průběh života německých přesídlenců v ruských koloniích. Práce bohužel spíše zůstává u popisu, neanalyzuje příčiny. Autorka pracuje se základní literaturou, vlastní názory na zdroje literatury ani na samotnou problematiku nevyjadřuje, i když se snaží činit některé dílčí závěry. Vzhledem k tomu, že autorka měla možnost pobývat na některých popisovaných místech během studijní stáže, domníváme se, že je škoda, že více nevyužila možnosti pracovat s autentickým materiálem, čerpat poznatky jak z časopiseckých a archivních zdrojů, stejně tak měla jedinečnou možnost přímého kontaktu s těmito místy a osobami, což se v práci přímo neprojevalo. Výše zmíněné by se určitě odrazilo na hloubce samotného zpracování tématu včetně poslední kapitoly, která mohla nabídnout více konkrétních příkladů vzájemného ovlivňování kultur i jazyka.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Stručně vysvětlíte a na konkrétních příkladech doložte vzájemné ovlivňování kultur – ruské a německé.
2. Zhodnoťte stručně současnou situaci v Sareptě (migrace, kultura, úroveň života).

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: velmi dobře

Datum: 24.08.2012

Podpis: Mgr. Jiřina Svobodová, CSc..